

HENK STORVOGEL

ONDERWEG MET

JOZEF

BIJBELSTUDIES

HENK STOOVOGEL

ONDERWEG MET

JOZEF

BIJBELSTUDIES

Voorhoeve

Tweede druk, 2016

© 2016 Uitgeverij Kok – Utrecht
www.kok.nl

Eerder verschenen onder de titel *Onderweg met Jozef. Bijbellesgids* (2011)

Omslagontwerp: www.brandnewstory.nl

Opmaak binnenwerk: Stampwerk, Nijkerk

ISBN 978 90 297 2612 2

ISBN e-book 978 90 297 2635 1

ISBN 978 90 297 2613 9 (set van 7 delen Bijbelstudies Henk Stoorvogel)

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Voorwoord – 7

- 1 Grote verhalen – 9
- 2 Klussen is stom – 13
- 3 De spijkerbroek van de liefde – 17
- 4 Geboren om te vliegen – 21
- 5 In de put – 25
- 6 Naar Egypte – 29
- 7 God komt langsij – 34
- 8 Verleid – 38
- 9 In de gevangenis – 42
- 10 Lessen uit de kerker – 46
- 11 Het is goed – 50
- 12 Nieuw leven – 54
- 13 De schat in de modder – 59
- 14 Zien en zijn – 63
- 15 Littekens of eretekens? – 67
- 16 Jozef kan zich niet meer inhouden – 71
- 17 Zoon en vader – 75
- 18 De zegen voor Juda en Jozef – 79
- 19 Jezus en Jozef – 84
- 20 Door lijden naar heerlijkheid – 89

Bijlagen

- 1 Wanneer verbleef Jozef in Egypte? – 93
- 2 Chronologie van Jozefs leven – 96

VOORWOORD

Jozef: door God vooruitgestuurd om zijn volk te redden van de hongersnood, profeet die de schenker, de bakker en de farao hun dromen uitlegt, priester die zorgt voor zijn familie. Jozef, gehaat, voor dood gehouden, als een lappenpop heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees. Maar dwars door alles heen begint Gods licht in zijn leven steeds helderder te stralen. Jozef leert ons hoe wij trouw mogen zijn in de kleine dingen, zodat God ons steeds grotere verantwoordelijkheid kan toevertrouwen. Jozef laat ons zien hoe we kunnen standhouden tegen verleidingen van allerlei aard. Jozef bewijst dat God het laatste woord heeft, altijd.

Het was voor mij een eer en een avontuur om in het leven van deze man van God te duiken. De vele uren studie over zijn leven hebben mij gevormd en gezegend. Hoe meer ik met Jozef bezig ging, hoe voller ik me voelde van de Geest. Ook kreeg ik steeds meer zin om in alle rollen en verantwoordelijkheden die God me geeft, steeds weer mijn beste beentje voor te zetten. Maar wat me misschien wel het meeste raakte waren de vele, vele parallellen tussen het leven van Jozef en Jezus. Wat is de Bijbel toch een eindeloos kostbaar boek.

Mijn verlangen is dat jij door het lezen en doorwerken van dit boek jezelf, Jozef en Jozefs God beter mag leren kennen, zodat je leven vrucht mag dragen voor de Koning, veel vrucht.

Henk Stoorvogel
Zwolle, mei 2011

BIJBELSTUDIE I: GROTE VERHALEN

LEZEN Genesis 35:22-29

Mijn overgrootvader heette Jan van Noorloos. Hij was getrouwd met Trijntje Neeltje de Koning en samen hadden ze twee kinderen: Maria, mijn oma, en Arie. Jan werkte als onderwijzer in Barendrecht toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Mijn overgrootvader was een man met een diep geloof en een innige relatie met zijn hemelse Vader. Toen de bezetters hem dwongen een Duitse militair, kapitein Müller, onderdak te bieden deed hij dat met respect en liefde. Niet omdat hij het fijn vond dat Nederland bezet was. Integendeel, hij behandelde de Duitse kapitein goed omdat Jezus leert dat je je vijanden lief moet hebben.

Nadat de Duitse kapitein overgeplaatst was namen mijn overgrootouders vijf onderduikers in huis. Het betrof een Joods gezin, bestaande uit een vader, een moeder, een dochter, een tante en een oma. Mijn overgrootvader vertelde mijn overgrootmoeder en hun twee kinderen dat zij, wanneer zij verraden zouden worden, alle schuld voor het schuilhouden van de onderduikers in zijn schoenen moesten schuiven. Ze moesten zeggen: 'Het was vaders plan. Wij wilden het niet, maar het moest van vader.' Dat was de enige mogelijkheid om mijn overgrootmoeder en haar kinderen te redden van de concentratiekampen.

Op een dag werden ze verraden en de Duitsers vielen het huis van mijn overgrootouders binnen. De vijf onderduikers werden gevonden en naar Auschwitz gestuurd. Mijn overgrootmoeder deed wat haar man haar gevraagd had en schoof alle schuld in de schoenen van haar man. Hij werd gevangen gezet. Kapitein Müller heeft nog geprobeerd mijn overgrootvader vrij te krijgen. 'Hij deed het echt niet om het geld, hij deed het vanwege zijn geloof. Mijnheer van Noorloos is een goed mens', voerde hij aan. Maar het mocht niet baten. Mijn overgrootvader werd naar Dachau getransporteerd.

In Dachau werd mijn overgrootvader een bemoediging voor velen. Vele malen verzorgde hij de dagsluitingen in zijn barak. Op zondag ging hij voor tijdens de geïmproviseerde eredienst.

Het Joodse gezin in Auschwitz had het zwaar. Op een gegeven moment had de vader van het gezin zo'n geweldige honger dat hij tijdens het lopen naar de werkplaats uitriep: 'God van mijnheer Noorloos, als U er bent, geef me dan alstublieft wat te eten!' Enkele meters verderop vond hij een brood.

Vier van de vijf onderduikers overleefden de oorlog, alleen de oude oma overleed. Mijn overgrootvader overleefde Dachau en keerde terug bij zijn gezin en nam zijn taak als onderwijzer weer op zich. Het besef dat een man als Jan van Noorloos in mijn voorgeslacht zit, vervult mij met trots. En ook met de wil om in zijn voetsporen te volgen. Jan van Noorloos was een man uit één stuk, een prediker van hoop in de kampen van de dood. Zijn geloof en principes zijn mij tot voorbeeld.

De overgrootvader van Jozef heette Abraham. Wat een verhalen zal Jakob zijn zoons na de maaltijden over zijn grootvader hebben verteld! Abraham, de nomade die vanuit Ur der Chaldeeën naar Kanaän reisde en persoonlijke openbaringen kreeg van de Allerhoogste. Abraham, de aartsvader, groter dan het leven. Wat zou Jozefs lievelingsverhaal over zijn overgrootvader zijn geweest? Dat hij op 100-jarige leeftijd nog een zoon kreeg? Of dat hij van God te horen kreeg dat hij zijn zoon moest offeren op de berg Moria? Of misschien wel dat moment dat God Abraham de sterren aan de hemel liet zien en hem beloofde: zo zal je nageslacht zijn.

Abraham als overgrootvader, dat doet wat met een jonge man. De verhalen over zijn verblijf in Egypte vanwege een hongersnood, het bevrijden van zijn neef Lot uit de handen van vijf vijandige koningen, het bezoek van de engelen, de verwoesting van Sodom en Gommorra en het eenzijdige verbond dat die mysterieuze God met Abraham en zijn nageslacht sloot, stonden in het hart van Jozef gegrift.

Volgens de overlevering en vele Bijbelgeleerden heeft Mozes de eerste vijf boeken van de Bijbel geschreven. Deze boeken worden door de joden ook wel samengevat als ‘Mozes’ of ‘de boeken van Mozes.’

Wanneer Jezus de Emmaüsgangers de Bijbel uitlegt staat er: *En hij begon bij Mozes*. Dat wil zeggen: Jezus begon bij het begin van de vijf boeken van Mozes en legde uit welke dingen in de geschiedenissen van Adam en Eva, Noach, Abraham, Isaak, Jakob en Jozef eigenlijk allemaal betrekking op Hém hadden.

Mozes leefde ongeveer 600 jaar na Abraham. Voordat Mozes alle verhalen op schrift stelde werden ze van vader op zoon doorgegeven in een zeer nauwkeurige mondelinge verteltraditie. Jozef kende de verhalen van zijn overgrootvader en overige familie door en door. Al die verhalen vertelden hem dat hij uit een bijzondere familie kwam, met een geloof in een unieke God. Waar alle omringende volken meerdere goden aanbaden, daar geloofden Jozef en zijn familie in de ene, allergrootste God die zich aan hen had laten zien. Jozef wist dat God zijn familie had voorbestemd om een uitzonderlijke rol te spelen in de geschiedenis van de mensheid. Ik vraag me af wat dat met hem heeft gedaan. Gezien zijn dromen en vertrouwen in God lijkt het erop dat Jozef een buitengewone gevoeligheid had voor zijn speciale bestemming.

Naast de verhalen over zijn overgrootvader werden natuurlijk ook de verhalen over zijn grootvader Isaak én de verhalen van zijn vader Jakob doorverteld. Jozef had keer op keer gehoord hoe de Allerhoogste zijn grootvader gezegend had, zodat hij schatrijk werd. Hij wist hoe zijn vader Jakob de zegen van zijn oom Esau gestolen had en hoe zijn vader met een engel van God had geworsteld bij de rivier de Jabbok. Hij kende zijn vaders droom van de ladder die reikte tot in de hemel. Verhalen van zegen en strijd, geloof en intrige, openbaring en afwezigheid van God. Dat waren de verhalen die Jozefs identiteit vormden.

Genesis 37:2 zegt: *Dit is de geschiedenis van Jakob en zijn nakome-*

lingen. De volgende hoofdstukken gaat het echter vooral over Jozef. Gods verhaal met de aartsvaders Abraham, Isaak en Jakob neemt een onverwachte wending en Jozef is daarin de spil. Abraham, Isaak en Jakob hadden de belofte gekregen dat God hen tot een groot volk zou maken en zou laten wonen in het land Kanaän. Abraham kreeg echter nog een onheilspellende profetie over de weg die God met zijn volk zou gaan: *Wees ervan doordrongen dat je nakomelingen als vreemdeling zullen wonen in een land dat niet van hen is en dat ze daar slaaf zullen zijn en onderdrukt zullen worden, vierhonderd jaar lang* (Genesis 15:13). Via Jozef leidt God het kleine begin van zijn verbondsvolk naar Egypte, waar ze vierhonderd jaar zullen blijven wonen. Het verblijf in Egypte zal Gods volk redden van de hongersnood, zal hen een vruchtbare, rustige plek geven om in aantal toe te nemen en zal God de gelegenheid geven zijn verlossingswerk door de exodus in de ervaring van Israël te graveren. In dit boekje stappen we in de lijn van de grote verhalen van de patriarchen, om het verhaal van Jozef te vertellen. Maar het verhaal van Jozef is eigenlijk niet alleen zijn verhaal. Het is bovenal het verhaal van Jozefs God. Hij vertelt het grote verhaal, het verhaal waar wij allemaal in leven. Onze verhalen krijgen hun zingeving en bestemming vanuit het grote verhaal van God. Sommigen zien het verhaal van Jozef als het mooiste verhaal van het Oude Testament. Zonder meer is het verhaal van Jozef prachtig uitgewerkt en ontroerend opgeschreven. Ik zie uit naar de reis die we samen gaan maken, naar de ontdekking van geestelijke lessen uit het verhaal van Jozef, uit het verhaal van God, tot zegen van het verhaal dat wij mogen leven.

VRAAG Welke verhalen vormen jouw familie-identiteit?

GEBED Vader in de hemel, dank U wel voor mijn voorouders, mannen en vrouwen die door hun leven mij tot voorbeeld en inspiratie kunnen zijn. Dank U wel dat U de God bent van generaties en met ons allemaal verdergaat.

BIJBELSTUDIES DOOR HENK STOORVOGEL

Een bevoegen en toegankelijk boek met **BIJBELSTUDIES** boordevol **LESSEN** uit het leven van **JOZEF**. De delen in deze serie bevatten elk een twintigtal Bijbelstudies. Daardoor zijn ze heel geschikt als Bijbelstudiemateriaal voor **GESPREKSGROEPEN**. Elk hoofdstuk bevat een **GESPREKSVRAAG** en een **KORT GEBED** ter afsluiting. Als geen andere schrijver weet Henk Stoorvogel de Bijbelse boodschap dicht bij de lezer te brengen: alsof je er zelf bij bent!

Henk Stoorvogel is voorganger, oprichter van de mannenbeweging De 4^e Muskietier en auteur van verschillende boeken waaronder *Geboren om te vliegen* (7^e druk 2016: 8000 ex. verkocht), *Knock Out* (19^e druk 2016: 40.000 ex. verkocht) en zijn lijfboek *Jezus leven* (5^e druk 2015: 10.000 ex. verkocht).

NUR 707
ISBN 978 90 297 2612 2

